

Ivana Rašović

Teniski Savez, Podgorica

ZNAČAJ SPORTA U EVROPSKIM INTEGRACIJAMA SA OSVRTOM NA CRNU GORU

1. EVROPSKE INTEGRACIJE

Evropske integracije predstavljaju specifičnu aktivnost države koja ima za cilj doprinosi ukupnom spoljno-ekonomskom i sportskom poziciranju, prepoznatljivosti zemlje kroz prizmu sportskih aktivnosti kao i internacionalizaciji njenih privrednih i sportskih subjekata, u skladu sa nacionalnim interesima zemlje i njenim najvažnijim ciljevima privrednog, sportskog i društvenog razvoja.

Cilj procesa evropskih integracija u Crnoj Gori je uspostavljanje ugovornog odnosa sa Evropskom unijom, a kroz Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, realizacija dugog i složenog procesa pridruživanja – od statusa kandidata do punopravnog članstva.

Postojanje interesovanja za uspostavljanje pridruživanja kako sa strane Evropske unije, tako i sa strane zemalja kandidata, jasno ukazuje na postojanje svijesti u međunarodnoj zajednici koliko je uspješan i funkcionalan evropski internacionalni proces. Naime, zbog svoje atraktivnosti koja se prije svega ogleda u činjenici da većina građana u državama nečlanicama ima percepciju Evropske unije kao prostora blagostanja i bezbjednog života, članstvo u Uniji postaje predmet težnje velikog broja država. Tako države koje žele da dobiju pridruženi status EU u pridruživanju, kao prvoj stepenici ka članstvu, vide rješenje svojih ekonomskih poteškoća, prije svega kroz finansisku podršku za razvoj svoje industrije. S druge strane, i početak i pristupanje pregovorima o pridruživanju označava i da Unija izražava dovoljno ekonomskih i političkih interesa da sa jednom zemljom uđe u tako bliske odnose, odnose koji predstavljaju najviše oblike saradnje sa trećim državama.

Pridruživanje EU daje mogućnost da suvjerene države, ali i međunarodne organizacije da sa Unijom uspostave takav odnos, gdje će obje strane imati kako prava tako i obaveze i gdje jedna strana neće na sebe preuzeti više prava nego obaveza i obrnuto. Princip ravnoteže prava i obaveza između ugovornih partnera, uobičajen za međunarodno javno pravo je u slučaju sporazuma o odnosima.

Asimetričnost odnosno neravnopravnost je nužna s obzirom na velike razlike koje postoje između stepena ekonomskog razvoja ugovornih partnera, ali i zato jer se očekuje da uspostavljeni odnosi treba da donose koristi slabije razvijenoj strani.

2. POZICIONIRANJE CRNE GORE U EVROPSKIM INTEGRACIJAMA

Da bi Crna Gora nesmetano koračala putevima evropskih integracija njen prioritet je sređivanje, razvoj i unapređenje odnosa sa susjedima, što bi u velikom moglo pomoći i sve sportske aktivnosti. U tom smislu Crna Gora je čvrsto opredijeljena da pristupi rješavanju otvorenih pitanja i da krene u dogovaranje osnova, pretpostavki i mehanizama svestrane saradnje sa susjedima u svim oblastima.

Strateški cilj Crne Gore je priključivanje EU u neko dogledno vrijeme. Postoji nedvosmislena politička volja svih relevantnih faktora u Crnoj Gori i značajna podrška samih građana integraciji EU. Crna Gora ima dug put pred sobom, često prožete teškoćama i povremenih zastojsima, baš kao što su imale i ostale države u tranziciji, koje su sada nove članice u EU. Rezultati sadašnjeg procesa transformacije, evropskim, ekonomskim i političkim odnosima, će sigurno imati uticaj na geostatički, ekonomski, politički, pa i sportski položaj i na razvojne perspektive evropske države pojedinačno.

Crna Gora kasni za integracionim procesom u EU. Ubrzanje procesa integracije zavisi od niza elemenata, uvođenjem promjena u postojeću strategiju integracije, i pregovaračku efikasnost. Treba reći da je crnogorska reintegracija u Evropu počela od veoma niskog nivoa indikatora ekonomskih performansi zbog decenije izolacije i režima međunarodnih sankcija.

Crna Gora naročito pažnju posvjećuje aktivnom i konstruktivnom angažovanju u rješavanju kriznih pitanja, jačanju stabilnosti i bezbjednosti u regionu. Ona se zalaže za dosljedno poštovanje ljudskih i manjinskih prava na prostorima bivše Jugoslavije; zbrinjavanje; granice; sukcesija i druga pitanja i problemi od značaja za stabilizaciju prilika u regionu. Crna Gora se, takođe zalaže za otvorenju i svestranu saradnju među zemljama regiona, kao i ukupnog regiona sa Evropom i svijetom, pod čim posebno podrazumijeva: slobodan protok ljudi i kapitala; liberalizaciju trgovine, stvaranje slobodnih carinskih zona; maksimalnu relaksaciju viznog i carinskog režima i punu transparentnost granica. Crna Gora takođe pridaje veliki značaj razvoju i jačanju odnosa sa razvijenim zemljama Zapada. Bitno je spomenuti i to da Crna Gora naročito želi unatrednje ekonomskih

odnosa, a zainteresovana je i za svestrani razvoj saradnje i u ostalim oblastima: prosveti, obrazovanju, nauci, kulturi, informisanju i sportu.

U skladu sa svojim mogućnostima i interesima, Crna Gora poklanja i odgovarajuću pažnju saradnji sa zemljama Azije, Afrike i Južne Amerike. Među njima posebnu pažnju posvećuje saradnji sa Kinom, sa kojom su uspostavljeni redovni politički i drugi kontakti, ali je otvorena i za specifične i uzajamno korisne posjete i sa drugim zemljama.

3. ZNAČAJ SPORTA NA PUTU KA EVROPSKIM INTEGRACIJAMA

Sport kao djelatnost od javnog interesa zauzima značajno mjesto u gotovo svakoj evropskoj državi. Finansijska i druga učešća države u području sporta, kroz budžete na svim nivoima, određivanje pravnih lica u sportskoj djelatnosti su važna pitanja u svim zemljama bez obzira na status i odnose vladinih i nevladinih organizacija i sportskih asocijacija. Saradnja i jasno određivanje nadležnosti između vladinih i nevladinih sportskih organizacija, ali i partnerstva u Evropi je opšte prihvaćena pojava.

Polazeći od značaja sporta za zdravlje nacije, socijalnu integraciju, međunarodni prestiž i afirmaciju, nacionalni ponos, osjećanje pripadnosti, moral i druge vrijednosti od opšteg interesa a u želji da, ne samo održi već da otvori nove perspektive razvoja Crnogorskog Sporta, neophodno je da i država učestvuje u stvaranju uslova za razvoj sporta, kako bi crnogorski sportisti postizali što bolje rezultate na međunarodnim takmičenjima. Ovo i iz razloga što dobro osmišljenim sistemom uređivanja stručnih, organizacionih i upravljačkih zadataka, kako na lokalnom tako i na državnom nivou, sport mora postati važan faktor svijesti pojedinca o zdravlju, tj važan činilac prevencije zdravlja, sociopatoloških pojava među mladima. Takođe treba istaći da postizanje međunarodno priznatih rezultata, doprinosi međunarodnoj promociji države, odnosno vrhunski sportski uspjeh u razvijenom svijetu, ima posebnu prepoznatljivost svoje države.

Zato se stvaraju uslovi koji potstiču veća ulaganja u sport. Na taj način se poboljšava nivo sportskog rezultata. To uslovljava povećanje masovnosti svih oblika sportskog učestvovanja (gledanost, prisutnost, sportska aktivnost i sl.), upotrebu sportskih proizvoda, razvoj sportske industrije, trgovine, turizma i ostalih djelatnosti koje su povezane sa sportom. Posledično tome, u svijetu dolazi do boljeg poznavanja države i njihovih resursa.

Shodno ustavno pravnom uređenju države Crne Gore, međunarodnim konvencijama u vezi sa sportom (Evropska povelja o sportu, Evropska konvencija

protiv dopinga u sportu, Kodeks etike u sportu i Manifest o sportu mladih), preporukama savjeta Evrope i potrebama Crnogorskog sporta, bilo je neophodno da se primjerenije i kvalitetnije uredi područje sporta.

Prijemom CRNOGORSKOG OLIMPIJSKOG KOMITETA u MEĐUNARODNI OLIMPIJSKI KOMITET i prijemom Granskih Saveza u srodne Evropske Saveze, Crna Gora će u narednom vremenskom periodu biti prepoznatljiva po nastupima naših sportista u većem broju sportova, a samim tim i u postizanju vrhunskih sportskih rezultata, odnosno, doslednom reprezentovanju Države Crne Gore.

LITERATURA

1. DROBNJAK D., NIKOLIĆ V., BJELICA D., ŠLJIVIĆ R., RAŠOVIĆ D., 2005. „Nacionalni program sporta u Crnoj Gori“ Podgorica.
2. RAŠOVIĆ MR IVANA, 2006. godina „Politika pridruživanja Evropskoj Uniji sa posebnim osvrtom na Crnu Goru“ Beograd, Ivana Rašović
3. ZEČEVIĆ DR MILIJA, 2001. „Internacionalne relacije“ Beograd, Zečević Milija

Resume

Pricedure for the admission to the European Union is complex and characteristic with the phases in which the key role have the institutions of the Community and for the phases happening according to the established rules of the international law.

If Montenegro successfully implement the Agreement on stabilization and admission, it will create the conditions for this new country to enter European Union, i.e. to sign the Agreement on Admission to European Union

Sport like activity is of big importance for any state in Europe.